

ტფილისიდან მარტყოფს მოსულა და იმედ საღმის საცხენსში წესულა. 7 დეკემბერს მარტყოფს ახლა სპონი-ნული ზეჟი იყო, გზავდარ გავუგნია, ხეში ჩაივარდნილა და ქარს თოვლი წაუყრია.

* დავით-ხანის (ტფილისის მარკა): 19 დეკემბრის წინა ღამეს სანო ჩი-ლინგდარიშვილის სახლს დაეკო ექვსი ავახაი, შევიდნენ სახლში, შეუ-კრეს სახლის პატრონს ხელ-ფეხი და თავი გატუტეს. შემდეგ ფეხ-ქვეშ გასრისი ჩილინგდარიშვილის ახლო დაბადებული ბავშვი და მოიტაცეს ჩი-ლინგდარიშვილისვე ჩვიდმეტის წლის ქალი, თამარი. ავახაიებს ფიცხლოდ დაქმნენ.

* ბარ-საყვასო (27 დეკემბერი): ავტო დეკემბერი გადის და ჩვენ ბარ-საყვასოში თოვლი თვლინაც არ გვიჩანავს. აღმოსავლეთის ქარი სპონი-ნულად ქარს. ბევრი მოხუცებული ქა-ციები ამბობენ, ასეთს სამინდროს არ არ მოესწრებიათ. ოცდა შვიდ დეკემბერს ქარმა ძლიერ იმატა და ბარ-საყვასოში ფოსტის სადგურის ეზოში დიდი უზარ-მაზარი აოღის ხე მოპოკლიჯა ძირიანად და სამზარეულო სახლი, რომელიც ფოსტის სადგურ-თან იყო აშენებული, სულ ეკ-რთიან დაანგრია. აგრეთვე ბერ-რი სახლები, სასიმინდები და სა-ძმლები დაანგრია ამ ქარმა. ბევრი საწყალი კაცი დარჩა გზა-შარბუ უი-მედოდ. გულ-ხელ დაკრებულა და დაკალიერებული თავის სარჩო-საბა-დებელსავან.

* სოფ. ხუშკვა (კავკასიის მა-ზრა). რუსის ყაზახთა სტანიცა მაგო-მეტურტოდან (სუნჯის ვანყოფილე-ბა) ჩამოსვლენმა ძვირმებს, რომ იქ საქონლის ჭირი ძვირად მივიწე-რებო.

* სოფ. ზათაო (კავკასიის მა-ზრა): ამას წინდ ერთი ბათაყოლი ოსი წვიდა მოხლოდნი თევზისა და სხვა სანაოვების საყვარლად. ისი უკან რომ დაბრუნდა, დასე შეხედროდნენ ავახაიები, ოსისთვის ავახაიებს ორი-ვე ხელეში უკან გავერათ და ისე მიეკრია საზარლო ურბის თვალზედ ამ ცივყინვა ზამთრის ღამეში. ორი-ვე ცხენები და, თუ რამე მსუბუქე გა-მოსადეგი ბარგი ჰქონოდა ოსს, ისიც

„მარჩილის“ სიტყვები დიდი იმედი იყო გარდ დათიხა და მინ მელულო-სათვის; ოსის მიუდამ-დელ მოვირდ-ნენ—აი დღეს, აი ხელე გამოჩნდება ჩენი ქრისტინეო; რამდენსაც ძალი დავიფიქრებ, იმდენს კარგს მივარ-დებოდა მარჩილს; ცხენისან ქალს რომ დანიხავდა მომავალს, გული სინაულოთი დაუწყებდი ცემს—ჩემი ქრისტინე იქნებოდა. მაგრამ გავიდა წლები მას შემდეგ. რაც „მარჩილ-მა“ ქრისტინეს მოსვლა იწინასრმეტ-ყველა, და ქრისტინე-კი არ განდა-ისიც ვერ გავიდა დათიხამ და მარ-იან, სად იყო მათი ქალი-შვილი. ერთხელ-კი ვილაძე მიუტანი ამბავი, ქრისტინე ტფილისში არისო (თუ როგორ გაიბარა ქრისტინე, ეს მის მშობლებსთვის საუბრად შეუტ-ყობელი დარჩა). ამ ამბით აღტაცე-ბაში მოსულმა დათიხამ, როგორც იქნა, იშოვა სახაზო ფული და წ-ვიდა ტფილისს. მაგრამ, მოუხსენებია, გამოცდილობათვისაც ძნელია ტფი-

წილოთ ავახაიებს. საცოდავს ოსს ხელეში და, ფეხები სულ დასძრა-და. ლოგინად არის ჩაივარდნილა ამბობენ, ხელ-ფეხი დაუშვებიაო.

* ბესლანის სადგური: ამას წინად, პეტროვსკის ახალ რკინის გზაზედ მოხდა შემდეგი ამბავი: მატარებელი, რომელსაც ქვიშა და სხვა საქირა მასალები დააქვს ხოლმე, დამე მო-ლოდა; მოახლოვდა თუ არა, ქიშ-რეტის სოფ. ნასრანს, დაუშინეს ავახა-იებმა სეტყვასაგე თოვები მემამუ-ლებმა შინე თანამეუფით მიიპოლა, ე. ი. ამოფიქრა ორთქლ-მავლის მოაჯირს, და ამ რიგად ორივე გადარჩნენ. ავა-ხაიების ვერა გაიგეს-რა.

* ჭეთასია: 27 დეკემბერს ქუ-თაისში სამინდრო ქარი ჰქონდა. რა-მდენსამე სახლს სახურავი მოპოკლი-ჯა. რკინის გზას მოპოკლიჯა სახურავი, და ერთი რკინა მოხედა მემამუ-ნის შეგლოვს და მარჯვენა ფეხი და-უშვებია.

* საშურა: 27 დეკემბერს ხაშუ-რის დიდი თოვლი მოვიდა, ასე რომ არც საფოსტის და არც საქონლის მატარებლები აღარ დადიოდნენ. 29 დეკემბერს შუადღისას გზა გასწო-რდეს და მატარებლებმა მიმოსვლა დაიწყეს. აგრეთვე სურამსა და ხა-შურს შუა დიდი თოვლი ძვეს.

* „T. J.“-ის სიტყვით, ქალა-ქის მილის წყლის საწმენდვე ფილ-ტრების გვეყვებენ მომავალ გაზაფხულს გაათავებენ.

* ამიერ კავკასიის რკინის გზის უფროსი ბ-ნი ფრიდლანდის პირ-ველ რიგებში, სამსახურის საქირა-საქმის გამო, პეტროვსკში გათვზა-ვრებოა, სწერს „T. J.“.

გრიძელ არჩრუნის დასაფლ-ვევა

არც მდიდარი, არც ღვაწლი-შე-მოსილი სარდალი და არც თუ ყვე-რა გვირგვინისანი ფილისება იმ დი-დიდეს, ის სავთო თანაგრძობასა და პატრიოსტებს, რომლებშიცაც სომხის ერმა შეამკო, ანუ, უფრო დაქვე-მარტებით რომ ვთქვათ,—დაავიჯვი-ნა გარდაცვალებულის გრიგოლ არ-

ლისში ასეთის საქმის გავება, თორემ სოფელი, გამოუცდელი გლეხისა და გახდებოდა! დათის, ჯერ მატარებ-ლიდან ტფილისის ვოხაზედ რომ ჩამოხტა, მაშინ კინადამ აერია გზა-კვალა და არ დაიკავა ტფილისის ქუჩებში. მერე, როცა ერთმა ვილიც მადლიანმა კაცმა აჩვენა ღუქანი, სა-დაც შევიდა დათის გათევა, მოკუცა ჩინედი დათი კითხვას: „ქაქანი ქრი-სტინეს თუ იტინათ, სა დანას, თუ იციოთა“. ამაზე ბერმა სასაცი-ლოდ აიგდო გამოუცდელი გლეხ-ისთვის, რაც ძლიერ აჯავრებდა და-თის. ბოლოს ვილაძე პოლიცია დაუსხელა,—იქ ითხებო. დათი დი-ლის ძმნიათა და კითხვით მიადგა პო-ლიციას.

— შენ რომ ამბობ, იმდენ ხანს აქ უსაპორტო ქალს არავინ მოა-დევინებდა. ტყულობა, აქ არ არის შენი ქალიოა!—უპასუხეს პოლიცია-ში, რაო დათიან, როგორც იყო, გაავებინა თავის თხოვნა. დაბრუნ-

წრუნის გვამი, კუბო და საფლავი. ყველა ქვეყნიდან, ყველა მხარე-დან და კუთხიდან, სადაც-კი სო-მხთა ტომის კაცი მოიპოვება და სადამინდაც-კი მიადგოა „შეშავის“ რედაქტორის გარდაცვალების ამბავ-მა, გამოგზავნილ იქნენ დეპუტატ-ნი და სამძიპრის წერილ-ტელეგრა-მები. მარტო დეპუტების რიცხვი ოთხ ასამდეა თურმე. დღე და ღამ მშაკის რედაქტორს მგლოვითა და მოსამ-ძიმრეთვან იყო სასესე, რიგი მოდი-ლია, რიგი მდიდროდა.

კვირას, 27 დეკემბერს, დილიდ-განვე მთელი ქალაქი ფეხზე იდგა. მშაკის რედაქციიდან ვანქს სობო-რომდელ ქუჩებში და ვანქის გარეგან-ში მოღალ სავსე იყო ხალხით, პროცე-სიასა-კი გაუძნელდა გავლა. პროცე-სია შეადგენდა: ქალაქის ყველა ამქე-ბი, 29 ბიარლით, მგლოვით, ორი მოვდელი (მიცვალებულს თურ-მე ერთის დედლით დასაფლავება და-უტყუებოა ანდერძად), ემსკობის გრიგოლ, სვანავგოდ ამ შემთხვევის გამო ემიწინიდან ჩამოსვლა, წერ-მომადგენელი ქალაქისა, სხვა-და-სხვა ერისა და საზოგადოების, გენერალ-მა, მაღლის ხარისხის მოხელეობა მუნდრებით, ყველა წოდების ხალ-ხი, მუსიკა და ცხრა ამფიანი (ბალ-დახანი), მისმოდ დატვირთული მრა-ვი-ვერ გვირგვინებით, რომელთა-გან ზოგი წმინდა ოქროსია, ზოგი ვერცხლისა, ზოგი ხელ-ქმნილი და ზოგიც ნამდვილის ყვირებლისა, მი-ვიცა, მინანქრის, მიცვალებულის სუ-რათებით, და სხვა. წინა ბოლდინს ესეთი ზღწარწერა ჰქონდა: „non omnis moriar“ (არ მომეკვლია გარ-სრულიად).

წივის დროს შესაფერი სიტყვა წარმოსთქვამს ემსკობის გრიგოლ-მა და ადგილობრივმა მდგელმა ბე-ნაზარანმა. ეკლესიაში მყოფი ხალ-ხი ხულ ტრიოდ და ქვირინებდა. წივის შემდეგ პროცესია იმედე წე-სი გაემართა ვანქის სობორომდენ ორბელიანის და ბარიტინსკის ქუ-ჩით, გაიარა გელოვინის პროსპექტი (თუმცა ამის ნაკარ-რთვა მთავრობას არ მიუცია), სასახლის ქუჩა, შუაბა-ზარი, თათრის მოედანი, ავლაზრის ხილი და აღმართი ხოჯივანის სასა-ფლომდელ. ყველა ქუჩა სულ დავუ-ბებული იყო ხალხით, ეს რომ პრო-პროცესია ვანქის სობორომდენ სასა-ფლომდელ სამ საათამდე დადგინდა.

და დათი შინ ხელ-ცალიერი. მარკია ისე დილას ლოგინდვან არ წამოდგებოდა, რომ ქრისტინეს შესახებ სიზმარი არ ეთქვა: ვითამ ძმუძენს—შეოვარა იყო და ხელში ვითამ შეხდო ჩემს ქრისტინას... ვითამ ვახოვდით, მაყვინე ცხენზე იჯდენ და გვიძახებდნენ—გვივიანდებო, გადა-რჩით, მოვეცით ქალიო. მარა ქრი-სტინა, ტრიოდა, ტრიოდა და ვერ გვმარბოდნენ... ვითამ მოკაშვი-ლიყო და მისებურა გილასავით საყ-უარეს მიმოკაშვილი... და ვინ მოს-ტარის, რა გვარი სიზმარი არ უთ-ქვას მარკას! ერთ ღამეს—კი მეტად გულ-გამბუქი სიზმარი ნა-ხა: ვითოდა მისი ქრისტინე ხუ-თი წლისა იყო და თავისებურად ეზოში დაპაპარებდა და თამაშობ-და. ამ დროს ჩამოიბრინა სერიდან მარკამ, დაავო პირი და წილია. მარკამ დაედევნა უკან, მაგრამ სად არის, თვალცი ვერა მოპქა! ამ სი-ზმარმა ისე შეაშინა მარკია, რომ იმ

კუბო უზარალო სომეხ მუშებს მი-ქონდა, რომლებიც არავის არ უთმობდნენ ამ ძვირფასის ტვირთის ზიდებს. ქუჩებში, საითაც პროცესიამ გაი-არა, რამდენსამე ადვილს შეეძლოთ ხა-ლიჩებით, მცენარეულობით, ყვავი-ლებით, ანთებულის წმინდა სინაუ-ლით, და საქმელი დავკითათ. თათ-რის მოედნის პირში ქუჩა კამარად იყო შეკრული; შუაზე მიცვალებუ-ლის სურათი გვიდა, ორთავ მხარეს ფოთოლოთ ხეველს წარწერა ჰქონდა: „სიმართლის დამცველს, გრიგოლ არ-წურუს“.

საფლავის გარემოში ორმოცამდე ოთხ-კუთხი საყრდენი ადვილი იყო შე-მოფიცრული და ღვიის ტრატებით მწვანედ მორთული. ეს ადვილი თო-რისისაგან თურა სავანესებ გადაფარ-ბულ მოდამოხედ პატარა ამწვანებულ კუნძულს წააგავდა. საფლავთან ამბო-ნი და ცალკე კაუდედა იყო ამართული, შავის მალული გადაფარებული. რო-ცა მიცვალებული ამბოინდელ დასე-ნეს, კათედრას შემოხეცია მრავალი ორატორი, რომელთაც რიგ-რიგად აღნიშნეს ვინაობა მიცვალებულისა და დაუფლებელი მისი დავაწი სო-მხთა ერის წინაშე. თექვსმეტე ორა-ტორმა ილაპარაკა და ამდენივე აი-რისა და კიდევ თურმე, მაგრამ საღა-მომ უსწრა და ვეღარ მოხერხდა. განსაკუთრებულ კურადღება მი-ქვის შემდეგ ორატორებმა: ბ-ნი: ეტხელონი, გ. წერეთელმა, არასხანი-ანმა, ალიბურსკ რედაქტორმა, ლი-სიციემ, ბელეტრისტა შოგენ-ზადემ, მშაკის თანამშრომელმა არაქელანმა, შაკის საზოგადოების წარმომადგე-ნელმა, გარდაცვალებულის ახანავ-მა კაცკაინამ, სენდარანამ, ქა-ლინთანამ და ქ-ნა: აკოფინამ, ბე-ნი ქალების წარმომადგენელმა კე-კაქინამ და სხვ. უფრო საყურადღე-ბო ორატორთა სიტყვებს შემდეგ დადებდათ, ხოლო მათში ზოგიერ-თი არ შეგვიძლიან ესლავე მოსლედ არ აღვინაშთ.

ბ-ნი არასხანიანი სწორედ ძვე-ლებურს მჭერ-მეტყველს ორატო-რებს მოგაგონებდათ: მისი ლაპარა-კი გულის სიღრმედან ამოდიოდა; მიხვარ-მოხვარა სიტყვის შესაფერი ჰქონდა; სახე—მეტყველს უსიტყო-დაც გრძობისა და აზრის გამოხმა-რეტელი; მისი ხმა ქვე-ქუხილსავით ჰგრივინავდა, დრტინისასა და გოდე-სიზმრის შემდეგ გულის ფრიად მ-შინაობა დასწმენდა. დათიამ იცო-და ხანდახან სიზმრის თქმა. მაგრამ დათის სიზმარი უფრო მოკლე და მარტივი იყო. მაგალითად, ერთ დი-ლას წამოღდა და უთხარა კოლს: — წულთე ქრისტინი მოსლოყო და ქე იჯდა შენთან. პატარა გოგონა-კი არავითარ იცო-და დღესსა და არც ნაღვლოდა. მართალია, შინაური და გარეშე ხში-რად ეუხებოდნენ—კაი დედა გყავ-და, ღამაზე დედა გყავდა-ო. მაგ-რამ იმას მიიქ ვერ წარმოვლენია სხვა დედა, გარდა მარკიასა,—ის მარკას უწოდებდა „ენა“-ს. დღესა და მშენსაც მუდამ ასსკო-დათ, საყვარელი და, ქრისტინე.— ვაიმი, დაო! შენისთანაი ჩვენში არც ერთი არ რვიას! იტყვდა ამო-ხოვრთ ხან ერთი და ხან მეორე. ხანდახან კიდევ აყვევრდნენ დედ-მამას—ოქმე მოაძულეთ თავი და დაპარეთ-ო. ამ საყვედურზე მა-

ბასკით ისმოდა, ხან მუსიკის ნახს-პანსავით სტუმბოდა, ხან იმეტრე-ბოდა, ჩიოდა. ქარაველი კაცი ვერ წარმოიდგენს, თუ რა სისამოვნო გა-საგონი იყო სომხური სიტყვა, ბ-ნი არასხანიანის პირით წარმოთქმული.

ბ-ნმა არასხანიანმა სთქვა: თუ ცხლა აქ ვხედავო ახალსადობას, სამშვლო ერის, ენის და მწერ-ლობის მოყვარეს, ეს მხოლოდ მი-ცვალებულის გრიგოლ არწურის წყალობითაა, რადგანაც ამ ახალ-გაზრდასა იმან ჩაუდგა სული, იმან დაუხარდა სამშობლოს ეს დიდად-ული შვილი, რომლებიც მოვალენი არიან სურათს განაგრძონ ცხლა სასი-ძალელო მოღვაწესგან დაწყობილ-ბულ მოღვაწედ პატარა ამწვანებულ კუნძულს წააგავდა. საფლავთან ამბო-ნი და ცალკე კაუდედა იყო ამართული, შავის მალული გადაფარებული. რო-ცა მიცვალებული ამბოინდელ დასე-ნეს, კათედრას შემოხეცია მრავალი ორატორი, რომელთაც რიგ-რიგად აღნიშნეს ვინაობა მიცვალებულისა და დაუფლებელი მისი დავაწი სო-მხთა ერის წინაშე. თექვსმეტე ორა-ტორმა ილაპარაკა და ამდენივე აი-რისა და კიდევ თურმე, მაგრამ საღა-მომ უსწრა და ვეღარ მოხერხდა. განსაკუთრებულ კურადღება მი-ქვის შემდეგ ორატორებმა: ბ-ნი: ეტხელონი, გ. წერეთელმა, არასხანი-ანმა, ალიბურსკ რედაქტორმა, ლი-სიციემ, ბელეტრისტა შოგენ-ზადემ, მშაკის თანამშრომელმა არაქელანმა, შაკის საზოგადოების წარმომადგე-ნელმა, გარდაცვალებულის ახანავ-მა კაცკაინამ, სენდარანამ, ქა-ლინთანამ და ქ-ნა: აკოფინამ, ბე-ნი ქალების წარმომადგენელმა კე-კაქინამ და სხვ. უფრო საყურადღე-ბო ორატორთა სიტყვებს შემდეგ დადებდათ, ხოლო მათში ზოგიერ-თი არ შეგვიძლიან ესლავე მოსლედ არ აღვინაშთ.

ბ-ნი ლისიციემ სთქვა, განსვენე-ბული სავთოდა კაცო-მოყვარე, კო-სმობოლიტი იყოო; თუმცა სომ-ხისა გაზეთს ჰრედაქტორობდა და პასიანთა კეთილ-დღეობაზე ჰზრე-ნავდა, მაგრამ გრძობდა სხვათა ტო-მია მსულელებსა იმის გულს ვერ ეკავებოდა, და ყველა ერს სამართ-ლიანად ეყრბობოდა.

ქ-მა აკოფინამ—მასწავლებელმა სთქვა, გრიგოლ არწურმა გაათა-ვისუფლა სომხის ქალი, წინად უს-წრადღებდა და ოჯახში კარ-გამოეცო-ლიო.

ერთმა ახალგაზრდამ, თავის ამხანა-გების სახელით, წარმოთქვა, რომ განსვენებული სცდილობდა ახალი სხივი შეეტანა იმ უკულაოთ წეს-წყობილებაში, რომელიც წინად სო-მხთა მორალს სუფედდა, და ამიტომ გრიგოლ არწურმა წინ-მსვლობის სურვილი განმსკვალულის ახალგა-ზრდას გული საშუალოდ მოეყოლო.

ბ-ნმა გ. წერეთელმა სთქვა ქარ-თულად, რომ განსვენებული გული-თიდი მომხრე იყო ქართველთა და სომხთა ერთობისა, რადგანაც ორი-ვე ერთი ცალ-ცალკე წსტია და ერ-თად-კი დღეს ძალის სწრაზადგენო, ამიტომ ამ კუბოს წინაშე სიტყვა მიუტეო ერთმანეთს, რომ აქამდემდე მოსაყვარე კაცის ანდერძი არ გავ-ტეხებოთ.

ხალხმა ხანგრძლივის „ამინ“ით და „პაქცმე-ვეცე“-თი გამოუცხადა თანა-გრძობა კეთილი ორატორების და შე-ტადრე ბ-ნი არასხანიანს და გ. წერეთელს.

რიკი ტრილს მოჰყვებოდა. დამ-წვარს დღეს ავონდებოდა ის სიტ-ყვები, რომლებიც ქრისტინეს გაპარ-ების წინა დღით უთხარა:—მარჩი-ლი იმას მიჩივ, რაც შენ და ბაბას განდა ჩემთვის—მოკტენი-ო. ქრის-ტინეს დაკარგვის შემდეგ მიხვდა, რასაც ნიშნავდა ეს მწერ საყვედუ-რი. დათი-კი შვილების საყვედურზე ხმას არ იღებდა. მაგრამ სახეზე-კი ეტყობოდა, რომ ეს საყვედური ძლი-ერ სტანჯავდა.

მარკას ბოლოს დროს თვალთ და-აკლდა. ამ დროს ის მეტად შესაბო-ღის იყო: როცა რამოდენიმე შორე-ული მეზობლის ქალი მივიდა და მს-თან სტუმრად, ძალ-ღატანებით უს-წერდა, უზურდა—იქნება ჩემი ქრის-ტინეო, მაგრამ ჯერ არ მიმეკვდნენს მოსვლასო. მდიდრად ასეთს უმედიდ, დაუსრუ-ლებელს ლოდინში მოხუც დათის და მის მუდლის სიკაცსხელი. გ. ნინოშვილი (დასასრული იქნება)

შემდეგ მცირე წესი გარდაიხდა სამღვდელთა და ცნობილი მოღვაწის გვი მიწას მიამარა.

განსვენებულის გრიგოლ ივრემის ძის არწრუნის მოსახსენებლად გარდახდილ იქნა პანაშვილი ამირ კავკასიის თითქმის ყველა ქალაქში, „მშასკ“ რედაქციის დეკემბრის 28-მდე მოუვიდა მწნ დღეში, რომელიც გამოგზავნილი აქვდა ღებნი თვის მწუხარებას არწრუნის უდროოდ გარდაცვალების გამო. სხვათა შორის, განმარტებული დღეებში: ვენიღან, პარიკიღან, მარსელიღან, ცოური ხიდგან, აინიღან, ლონდონიღან, ლიბიკიღან, ფენიღან, სოფი-იღან, მანესტერიღან, ევატორი-იღან, მერიკიღან, პეტრბურგიღან, მოსკოვიღან, ოდესიღან და სხვ. მოგვყავს შინაარსი ზოგიერთი დღეებისა.

დღებში ქუთაისის თავად-ანაწრო-ბის წინამძღოლის ს. წერეთლისა: „გზოვით მიიღო ყველა ჩვენგან და საკუთარი ჩემგანაც, როგორც განსვენებულის მეგობრისაგან, გულითადად მწუხარების გამოცხადება, სომეხთა ერის მიერ ისეთის მხენ, მღვდელთა და პატრონის მოღვაწის დაკარგვის გამო, როგორც იყო დაუფიქრებელი გ. ი. არწრუნის; ვისურვებთ, რომ, რაც შეიძლება, მიღე აღმოჩნდნენ მისი მოადგილენი და მიმბაძენ.“

ქუთაისის ინტელიგენციისაგან: ლოლა, ნაზაროვი, ძნელი, ა. ნანიშვილი, გ. ყიფიანი, გ. ზენაოვი, ჩი, კ. მესხი, ს. ყიფიანი და სხვ.:

ქუთაისის ქართველ ინტელიგენციის წარმომადგენელნი, დავისწარმო-რა სომეხთა ეკლესიაში განსვენებულის გ. ი. არწრუნის პანაშვილს, ვაცხადებთ ჩვენს გულითადად და უტყუარს მწუხარებას სომეხთა ერის საუკეთესო შვილის უდროოდ გარდაცვალების გამო, რომელსაც დიდს პატივს ეცემო, როგორც გულწრფელსა და უანგარო მოღვაწეს ქუთაისში მისი მისიონარული, და გესურს ჩვენი მწუხარება შეუერთოთ სომეხთა საზოგადოების მწუხარებას.“

ქ. ბაქის მთურაის დესპოტ-ზენოვისაგან: „ღდეს განსვენებენ დაუფიქრების გ. ი. არწრუნის გვამს. ვუერთებთ რა ჩვენს გულწრფელს მწუხარებას სომეხთა ერის საერთო მწუხარებას, ვგზოვით ჩვენს შვილიანად გამოუცხადოთ გარდაცვალებულს დანაშაულისა ბრალდებულს და დაუფიქრების ყველა პატივისცემულ ბაქის ქალაქის მცხოვრებთა და ჩემ მიერაც გულითადად მწუხარება, გულწრფელისა და უანგარო მოღვაწის გარდაცვალებისა გამო.“

ქ. ვარზიღან, ქართველ სტუდენტთაგან: „ქართველ სტუდენტთაგან სწუხან მშასკის“ რედაქციისა და ნიჭიერის პუბლიცისტის გ. არწრუნის გარდაცვალებისა გამო.“

ასეთივე დღეებში მოუვიდა „მშასკის“ რედაქციას: პეტრბურგის ქართველ სტუდენტებისაგან, ყარსის სომეხთა ქალებისაგან, ქ. ოდესის სომეხ სტუდენტებისაგან, მოსკოვის პარიკიღან გამბაროვისა, ხალატი-ცისა, პოეტის შაპაზოვისაგან და სხვა.

განსვენებულის გ. ი. არწრუნის კუბო შემკული იყო მრავალი გვირგვინით; სხვათა შორის იყო... ბაქის ეხად-ვახლოებისაგან ზედ წარწერით: „ყოველი პატრონის მეთაურს მოღვაწეს და წარმომადგენელს პროგრესიული იდეებისა.“

მოსკოვის სომეხ სტუდენტებისაგან: „პატრონის და დიდებულს პუბლიცისტს.“

ივრიის მსწავლელებისაგან: „უანგარო მქადაგებელს სიმართლისა.“

პოეტის შაპაზოვისაგან: „ყოველად ღირსეულს წარმომადგენელს ბეჭდურის სიტყვისა.“

დაბადებული

დ. ზესთაშვილი, 23 დეკემბერი. დღეს, საათის ხუთზე, მთელი ჩვენი დღეა, ცოტას ვაწუდა, სისხლის ღვინის მოწამე არ შეიქმნა. გერ კიდევ ქალაქიდან სახალხო მატარებლის მოსვლამდე კარნის გზის ზღვრის საფრთხილი კიათურის რკინის გზის შტოზე მომუშავე ხალხით. ყველას სალაპარაკო ერთი რამ ვახდომოდათ, საუბარო და თველი საცემი ერთობა აქონდათ, აკვლას პირისხარზე ერთი-რამ იყო აღბეჭდილი: „დავიტოვებო, პატრონო, ჩვენს ცოლად დავტოვებო, ვაუკოდა ი ჩვენს ცოლად დავტოვებო.“

„ეს ინტენციური ბანი სიმბერგი ვახლდათ, რომელიც ხუთის სათის სახალხო მატარებელმა შორაბნიღან უნდა მოსულიყო.“ „ან ანგარიში უნდა გავგისწავროს, ან ცოცხალი არ გადავიტოვებო“, —ყაყაყებდა ხალხი. მატარებელმა მთელი ნახევარი საათი დაიგვიანა, მუშების მოუთმენლობა მატარებელს — ემშინებო ჩვენს ტინაზე და დავიანათა. გაისმა მატარებლის სივრცე... ხალხმა ჩოჩოლი შექმნა, იხუვლა და სადგურის ზემომხარს მოექცა, საითყნაც სიმბერგი თავის სახლში უნდა წასულიყო. პირველის კლასის ვაგონიდან სიმბერგიც ვადმოსხტა, პირველი ილიაში აიჭლიავდა და ჩვეულებრივად მარად შინისაკენ გასწავა. შორაბნიღან მატარებელი მოსული დიდ-ძალი მუშები დადგნენ უკან კუდივით. წინადა აქ მდგომი მუშები შემოხვიდნენ. უმისიოდვე ფერხაკლები ინტენტი ისე გაუთიარდა, რომ სამარულად ამოღებულს დაემგავსა. ისიც-ეც ვერ მოახერხა, ხალხისათვის რამე ეჭო. „ფული მოგვეცი, დროს ნუ გვაკარგინებ, თორემ ცოცხალს ატყვანდნენ უფს არ მოვაცდებინებო! სიმბერგი მღუმარებს. უნდა რა-ღოა სთქვას, მაგრამ სიტყვა ტურნ-ზუდედ უქრება... ეს ამბავი სადგურად მოსული საყენის მანქანაზე ხდებოდა. სადგურზედ იყვნენ მახრის უფროსის თანამშრომელი ალაფიცი და ბოქალური შაპაზოვი. ამათ გაიგეს თუ არა, მაშინადაც ერთი ტინადანი მათ შეურდნენ—სიმბერგს მუშები მოკვლას ემუქრებოდნენ. ჩქარა ესენიც სიმბერგთან გაჩნდნენ, ამ უყანს-

ნელს, ცოტა არ იყოს, გულს მოეშვა და „ვაზაყებო“—ესა სიტყვა. მაშინ წამოდგა ერთი მოხუცებული სულა, უბადგან დავითი ამოიღო, მაშინ ნამუშევარის ანგარიში უწერით ხოლმე, და ბოქალს უქენა. „ხატლო, ვაზაყაბა ჩვენ კულ-ზუბადღე არავისთვის გვიქმნია; ჩვენ თუ რამეს ვსთხოვთ და ცასა და ქვეყანას ვაწუებთ, ჩვენს ვითხოვთ; სხვისი რა ვითხოვთ კიდევ, ვინ მოგვცემს ის-ი-ი არ, ეს უღმერთო ჩვენსა მოგვეცემდეს, თორემ მისს ვინ თამყვდარი ითხოვს, ჩვენსა რას გვემართობება. პარილიდან მოყოლებული ვიმუშავებო, მოვიდომენია სიცივე, სიმშოლი, წყურვილი რა არი, ოროლოდ გროში თუჯაში შევიტანოთ. თუ მაგას თბილა ჩაქმა-დახურვა უყვარს, არც ჩვენ ვაწუყენს თბილი ტანისამოსი; თუ მაგას ცოლად შევიღო მავს და უყვარს, არც ჩვენ ვაწუყენს ჩვენი ცოლ-შვილი, თუ-ი-ი ფული იმისთვის საჭიროა, ჩვენც გვიღა.“ „ფული გვიღა, ფული!“ ჰყვირის ხალხი ერთმანდად გამორტყებით და თვლითადაც ცეცხლსა ჰყრის. სიმბერგი ადგილიდან ვერ იძვრის და თვლებს ურემოდ აცეცხლს—აი-ცოლოდის მომეშველებიანო, თანაც ბოქალსა და თანდარს ეყვირის. ხალხის სიმრავლეს თანდთან ემატება.

ამისმაში პოლიციის ბოქალური კეთარბები მოიჭრა ორის ყაზახ-რუსულნი. ერთი იმის მაღალი სიტყვა და... ამოდნდა აზვირთებულის ხალხის მუცელში ენის ჩაყრდა ერთი იყო. პირველ თავზარდებულს განსმოსული ხალხი ისევ შეიკრებო, ისევ ხმა ამოიღო: „ფული, ფული!“ ბოქალმა ყაზახ-რუსებს უბრძანა: „ხალხი გაიტყობო. ამათც ვარგე მატარებელი ხალხი დაფარებო, მაგრამ მუშებს ადგილიდან ძვრა ვერ უყვებს, მაშინადაც ქვეს ხელი დადვლეს და ახა, თუ კარგი ბეჭეტი ხარო, ვაგვიბედობო. ერის მხარეს ქვით შეიარღვეული ხალხი დგას და მეორეს—ორი ყაზახი რუსი: ერთმანეთს უსტყვიან, თითქმის წინაშე იღებო.“ „ხალხი მაგათ!“ გაისმა ბრძანება. იღვრა ორმახალმა ძამოდნდა ხალხი ზუსტებით გაიფანტა. „ქაბა!“ გაისმა ბრძანება, და ხმლები ისევ ქარქაში ჩაეგეს. ბოლოს, სიმბერგმა სთქვა—მოიჯარადრებმა თქვენი-თქვენს მუშებს „წოგნები“ გამოართვიო და ანგარიში პოლიციის სამმართველოში იღებო.

ხალხი ცოტათი დამშვიდა. ბოქალმა სიმბერგი პოლიციის სამმართველოში წაიყვანა და პირაბა ჩამოართვს—ვინც დიდის ხნის ფულ-მოუცემელი იყო, იმათთვის ანგარიში ახლადვე გაეწყო, და დანარჩენები-ეც ნაახალწლევს გაისტუმრებო. ხალხი თავისას არ იშლიდა, ამისთანა „ხატლო, ხატლო“ პირველი დიდ არ გვემისო. მაგრამ ბოქალმა ქეთარბებო, როგორც იყო, დაამშვიდა, —ფაქი ნუ გეცხითო, ანგარიშ-ბათო, და ყვირილით-ი-ი საქმეს უარესად ვაფუტებო. სალომის შვილს საათზე შიშით ცოცხალ-მკვდარი სიმბერგი თავის მინაზე წავიდა. მუშები-ეც სამმართველოს წინ დარჩნენ ფულის მიღების მოლოდინში.

იქვე გაჩნდნენ ოცი რუსი—მუშა, რომელნიც ერის რუსი იჯარადარს ბოქალად წამოუხსნან ქუთაისის რკინის გზაზედ სამუშაოდ, დაპირებია:

მშენებელი სადგომები გეგმვებით, დღეში სამუშაოს სამ-უხალთუნს მოცემოთ, ხორცი—ი-ი, პური—გირი-გირა, სპირტი-კაიეკო. ერთის სიტყვი, სამათხეში იქმნებოთ. ერთი თვე უმუშავნით. „ფული არა-მოგვეცეს-რა, საქმელს რის წაღებით ვმოლოდნით, არც ბანი გვეწოდო.“ ეს რვა დღე, მუშაობას თავი დავანებეთ, ფულსაც არა ვითხოველოდ, ოლოდ ჩვენს პასპორტები და უფასო სამზავრო ბილეთები მოგვეცვენ, და საიდგანაც მოგესულვართ, ისევ იქ წავადგართ. ამასაც არ გვაძლევდნენ, რა არი, დაგრბოთ და კიდევ ვაფუშავნო. ამ გვარ საცოდად მდომარეობაში ვართ და სამართალი ვერსად გვიპოვებო. მაგრამ რა ჩვენ, როცა თვით აქაური მუშები ამისთანა დღეში არიანო. ამით ვათავად დღევანდელი დღე. ენაბოთ ხვალწინდელი დღე რას მოგვიტანს, იმელი, რომ ბანი სიმბერგი ხლა მანი-ნი დაქაყაყოლებს ანდენ გამორტყებულ ხალხსა და იქამდე არ მიყვანს საქმეს, რომ უფრო ვაწუყავდეს და გამორტყდეს ხალხი. მუშაც ცოლა. ვინ იცის, რა გავრცობს არ თიმენს. ბანი იმათ არა აქვს, და ხეირიანი საქმელი. მათი დღეური ფასიც ექვს შაურიდან ათ შაურს არ იღებებო, და ესეც თავის დროზე არ მიიღონ? ზოგს მათგანს, აპრილიდან მოყოლებული, დღემდე ფასი არ აუღია. ზოგს ილაჯი უწყებოდა ღივინით, სტრავინა სასუქოსაც, ასაღებ ფულსაც და ხელსაყრილივე სახლში ბრუნდებოდა. ვინც რჩებოდა, ისიც ხალი-ლით არ მუშაობდა. ახალი დღეებში, წინანდლების მაგალითით და მინებულებში, არ მიდიოდნენ. ი-ი, ამით აიხსნება ის გარემოება, რომ ქუთაისის რკინის გზას ვათავად არ ეღირს; შეიძლება არც ორდისმე ეღირსოს, თუკი ასეთი უწყსობა არ მოიხსო.

ნარკვევი

(ქრულ-ვაზეთებლად) სომხურ გავით, „არბაგანე“—მი დაბეჭდილია წერილი განსვენებულის ივანე გერესელიძის შესახებ. ბეტორი წერილის ამბობს სხვათა შორის, რომ „ივანე გერესელიძის ძროღე დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა, როგორც უსუცესს წარმომადგენელს ქრულ-ვაზეთობის მოღვაწესა“.

ივანე გერესელიძემ სწავლა დაიწყო ქრულ-ვაზეთობის განხარება და შემდეგ ივანე გერესელიძის სწავლა დაიწყო. იმ დროს გერესელიძემ შეადგინა სწავლა ანბანს და შედგენა უსუცესი უსუცესი „ივანე“-სის. იმ წყნარების თანამშრომლებად ითვლებდნენ ქრულ-ვაზეთობის მოღვაწეებს, მათ შორის გერესელიძის ძროღეც. გერესელიძის სწავლა დაიწყო, და იმ დროს ივანე გერესელიძის ძროღეც დაიწყო. გერესელიძის სწავლა დაიწყო, და იმ დროს ივანე გერესელიძის ძროღეც დაიწყო. გერესელიძის სწავლა დაიწყო, და იმ დროს ივანე გერესელიძის ძროღეც დაიწყო.

ბი, როგორც იღა კვლავი, დაარსდა გასული „დროება“ და იმ დროს სხვა-და-სხვა გრებულება. ქრულ-ვაზეთობის განხარებას დაიწყო. ივანე გერესელიძის სწავლა დაიწყო, და იმ დროს ივანე გერესელიძის ძროღეც დაიწყო.

როცა წინადადნი მოღვაწენი ქრულ-ვაზეთობის განხარებას და იმ დროს ივანე გერესელიძის ძროღეც დაიწყო. გერესელიძის სწავლა დაიწყო, და იმ დროს ივანე გერესელიძის ძროღეც დაიწყო.

გავით „Гражданин“ ის რედაქტორმა თ. მეჩერესკიმ ფრინად შეასრულა და ფრინად ახალი ამბავი წარმოათქვა ამ დღეებში. იმისთვის რომ ხალხს მართლად გამაღიარებო, სწავლა დაიწყო, და იმ დროს ივანე გერესელიძის ძროღეც დაიწყო. გერესელიძის სწავლა დაიწყო, და იმ დროს ივანე გერესელიძის ძროღეც დაიწყო.

წილის რედაქციის მიმართ

უთომილესად გთხოვთ დაწველოთ სია ამით, ვინც 19 მან. და 20 კან. შემოსურს განსვენებულს ივანე გერესელიძის სწავლა დაიწყო, და იმ დროს ივანე გერესელიძის ძროღეც დაიწყო.

1892 ს. 21 დეკემბერი, ქ. ტფილისი. 28 დეკემბერი

გარდა, ახალ წლიდან იმ გარდასახადს, რომელიც პანდროლოში ერთმევა, კიდევ მოემატოს ერთ ფუთ თამბაქოზედ 2 მანათი, ანუ გირვანქაზედ 5 კაპ., ყველა ღირებულების პატენტების ფასს მოემატება იმის ნახევარი, რაც აქამდე ჰქონდა პატენტი; იმ მოკავრეთ, ვინც 1893 წ. პატენტები უკვე აუღიათ, სამის თვის ვადა მიეცემათ, პატენტის მომატებად იმის ფულის გარდასახდვლად იმ დღიდან, როდესაც ეს გარდაწყვეტილება დამტკიცდება. აქციონის შმარფიერნი ნებს მისცემენ თამბაქოს მექანზნეთ, ქარხნიდან გამოსავლელი კარები ერთზედ მომეტებული გამპარონ; ქარხნების პატრონი ნება ექნებათ პატენტის აუღებლად თამბაქოსთვის ერთის საწყობის გამართვისა ქარხანას გარეშე, ხოლო იმ პატრონი-კი, რომ ამ საწყობიდან თამბაქოარ გაკვირდნან; ამ საწყობიდან თამბაქოს წაღება შეიძლება მხოლოდ იმ ქარხანაში, რომლის პატრონსაც ეკუთვნის ეს საწყობი; ნება დართულია, მექანზნებებმა ერთმა მეორეს მიჰყიონ თამბაქოს მატეერი ბურჟუთის გასაქებლად.

პარიზი. ყოველ გვარი ღონისძიება მიღებული, რომ პალატისა და სასამართლოს ხელისხილვად კრებულდ უწყობა არა მოხდეს-რა, სასამართლოში საქმის განხილვა ერთს თავის გასტანს. ბრალდებულნი კონსერვების საპატრონიზი გადიყვნენ.

29 დეკემბერი
პამბარზაზი. შედგენილია ახალი საფუთიაჟო ნიხრი, რომელიც შემოღებულ იქნება სატახტო ქალაქებში პირველ იანვრიდან, ხოლო სხვა ევროპიის რუსეთში პირველ თებერვლიდან 1893 წ.

ოფიციალურად მართლებია ის ხმა, რომ გახზეთებში წინდა-წინვე გამოცხადებულ იქნება ხოლოც სია სახელმწიფოთა საბჭოსგან განსახილველ საქმეში.

პარიზი. მინისტრად ნამუყთი ბიოი დაპატრონებულია და გაიგზავნა დროებით შეტყობილითა საპატრონიზი. სამოსამართლოს გამომხიებელმა კლე-მანსის თხოვნა აღასრულა და მოისმინა მისი საუბარი რენიკის გარდაცვალების შესახებ.

ბერლინი. გელვენკირენში ორს ადგილს დინამიტით აფეთქება მოხდა და მხოლოდ შემზობი დაზიანდა.

შეტერბურგის ბირჟა, 22 დეკემბ.

სახელი	ფასი	ფასი	ფასი
რუბლ-მანათიანი ოქრო	1,188	8,90	—
ტანკონის ვერცხვი	159	159 3/4	—
პანთიანი ვერცხვი	—	—	—
ფული	1,108	1,100	—
5% პარიზის მანათიანი სერვისის მომგები	—	—	343 3/4
მუიონი	215	—	—
სანქციონირებული დაჯდამ-ნაწრობის ბანკის მომგები	—	—	192
გებ. ფურცელი	—	—	—
კირავანის ფურცელი	—	—	—
ტელონის ბანკის:	—	—	—
6 1/2%	—	—	—
5%	—	—	—
ქუილის ბანკის 6 1/2%	—	—	—
5%	—	—	—
5% ობლიგაცია ტელონის ქალაქის საერთადადგომის	—	—	—

გამოსაღები ცნობანი

მიმოსვლა ცეცხლის გემების შავს ზღაზედ

ჩინის ზვის მიმოსვლა

ტელიისდან ბათუმს მიღს საფოსტო მატრებელი 9 ს. 30 წ. დღი.
ბათუმიდან ტელიისს მიღს. . . 9 ს. 52 წ. საღ.
. 12 ს. 25 წ. შუად.
ტელიისიდან ბაქოს მიღს 1 ს. 25 წ. შუად.
ბაქოდან ტელიისს მიღს . . . 5 ს. 50 წ. საღ.
ტელიისსა და განჯას შუა.
ტელიისიდან განჯას მიღს . . . 9 ს. 20 წ. საღ.
განჯიდან ტელიისს მიღს . . . 7 ს. 30 წ. დღი.

ბათუმად გზად:

ს ბუთ შაბათობით: დღისით 4 საათზე, მოკლე გზით, შეივლის ნოვოროსისკში, კვირაობით დღისით 2 საათზე, შორის გზით, შეივლის ფოთსა და ყველა ნავთსადგურში. სამშაბათობით: დღისით 4 საათზე სოხუმისა და ნოვოროსისკით.

ბათუმში მოადს:

ღამის 12 საათზე სწორე გზით ნოვოროსისკისა და სოხუმით.
ოთხშაბათობით: დღისით სწორე გზით კერქსა და ნოვოროსისკით.
პარასკეობით: საღამათი შორის გზით ყველა ნავთსადგურებში შეივლის.

ფოთში მოადს:

საფოსტო და სახალხო ბათუმიდან კვირა დღით, განთიადისა.
პარასკეობით: საფოსტო და სახალხო ოფისიდან დღისით.
სამშაბათობით: დღისით სახალხო და საქონლის ოფისიდან.
ს ბუთ შაბათობით: სახალხო და საქონლისა ბათუმიდან, დღისით.

ფოთად გზად:

პარასკეობით: ნაშუადღეის ორ საათზე საფოსტო და სახალხო ოფისში და ყველა ნავთსადგურში შეივლის, დღისით 5 საათზე.
ს ბუთ შაბათობით: საფოსტო და სახალხო საქმის გათავების შერდებ ბათუმში, სახალხო და საქონლისა ბათუმში, სამშაბათობით, დღისით 10 საათზე.
სახალხო და საქონლისა ბუთშაბათობით, ოფისში და ყველა ნავთსადგურში შეივლის.
საქონლისა და სახალხო გემზე II და III კლასის მოგზაურები მიიღებენ უსაგლო-დაც.

ნ ი ს რ ი

1892 წ. 1 დეკემბრიდან ახალ განკარგულებამდე.

თეთრი პური რუსული 1 გირ. 5 კ. წითელი „ 1-ის ხარისხს. „ 4 „ „ 2 „ „ „ 3 1/2 „ „ 3 „ „ „ 3 „ „ 2 „ „ „ 4 „ „ 3 „ „ „ 3 1/2

ჯავრის მამის პურის ლავაში.

1-ის ხარ. პურ. ლავაში 1 გ. 7 კ. მე-2 „ „ „ 5 „ მე-3 „ „ „ 4 „ ძროხის ხორცი 1-ის ხარისხისა 7 კ. სუცი „ „ „ 12 „ ცხვრის ხორცი „ „ „ 7 „

განსხვალეპანი

შრანშულსა და გერმანულსას-წავლის პარიჟელი პროფესორი, მიხეილის ქუჩა № 29.

(3-1)

„წერა-კითხვის საზოგადოების“ წიგნის მაღაზია

მიიღო გასასყიდად შემდეგი წიგნები ზან. კაპ.

ბნელი, მოთხრობა ნ. მე-ლანისი 40

ქართული კელის კალენ-დარი 1892 წ. 20

თხზულებანი ალ. ყაზიბეგისა (მოაზნებარძისა) და ფატორის სურათით და ფექსიმილითა I, II და III ტომი თითო ტომი. . . 1 40

იგივე შმეიერის ქალაღულდ და შმეიერის ყლდით, თითო ტომი ცალკე 2 50

სამივე ტომი. 7 „

სამზარეულო ქართულისა და ევროპულის საჭმე-ლებისა 1 80

თხზულებანი ი. დავითა-შვილისა 80

მარაბდა, პოემა ან. ფურცე-ლასისა 20

წყალობა, პოემა მისივე სურამის ციხე, მოთხრობა ქუანჭისისა 25

თამარ, სპარსული ლეგენ-და 10

დემონი ლერმონტოვისა, თარგმანი მამია გურგი-ლისა 15

ცდა I, II და III ნაწილი. თითო ნაწ. ცალკე. 50

სხვრული, მოთხრობა დ. კარიჭაშვილისა 30

ნაქვებზე მოთხრობანი დ. ერისთავისა 50

თორნიკე ერისთავი, ისტორიული პოემა აკაკისა კიკელის ნაამბობი, პოემა მისივე 20

პატარა-კახი, ისტორიული დრამა ლექსად მისივე 50

საყმაწვილო ამბები მისივე მშური სიტყვად. დ. მაზნან-ლისა, მეორე გამოცემა 25

რამდენიმე მოთხრობა რაფფისა, ავტორის სურათით და მოკლე ბიოგრაფიით. 25

სამი ცკლეკი, საყმაწვი-ლო სურათებიანი წიგნი შ. შვიდიელისა 20

საქართველოს ისტორია ბაქტრიისა 1

ისტორიული ნარკვევი ალ. ტყეშელაშვილისა 1 50

ქართული გრამატიკა არ. ქუთათელასისა 40

ქართული გრამატიკა თ. ყორანისისა 55

თამარის ლექსად რ. ერისთავისა 60

თხზულ. რაფ. ერისთავისა 40

II ნაწ. 40

პამლეტი. თარ. ინგლ. მაზნანლისა 30

ოტლო, თარგმანი ინგლის-სურიდამ მისივე 50

ლექსები გრ. ორბელიანისა 50

ლექსები ვახტანგ ორბე-ლიანისა 20

სურათი შ. რუსთაველისა წმ. ნინოს ხატი 60

თამარის ლექსად ს. გუ-გუნავისა 50

საქართველოს დასურა-თებულ კალენდარი 1892 წლის შუდ. და გამოცემუ-ლი გ. გუნის მიერ ფსი 45

XVIII г. **ОТКРЫТА ПОДПИСКА** **XVIII** г.
ИЮНЬ 1892 г. ИЮНЬ

„ST. PETERBURGER HEROLD“
(„С.-Петербургскій Герольдъ“)

Газета Биржевая, Политическая, Литературная и Общественной жизни
выходить ежедневно безъ предварительной цензурь.

Самая большая газета, выходящая въ россіи на нѣмецкомъ языкѣ.

Издается **ВЫСОЧАЙШЕ** Утвержденнымъ Акціонернымъ Обще-ствомъ Типографскаго Дѣла въ Спб.

«St. Peterburger Herold»
Русская газета на нѣмецкомъ языкѣ.

Подписная цѣна съ доставкой:

на 1 годъ . 14 руб. — коп. **за границу**
„ 1/2 „ . 8 „ — „
„ 1/4 „ . 4 „ 50 „
„ 1 мѣсяць . 1 „ 50 „ на 1 годъ . 20 руб.

ПОДПИСКА И ОБЪЯВЛЕНИЯ
принимаются у всѣхъ лучшихъ книгопродавцевъ Имперіи по цѣнамъ редакціи.

ГЛАВНАЯ КОНТОРА
С.-ПЕТЕРБУРГЪ, Вознесенскій проспектъ, д. № 3.

რუსეთის საზოგადოება ცეცხლი-სგან დაზღვევის

კანტორა უმთავრესის სააგენტოსი კავკასიისთვის არის ტელიოსში, განიოვის ქუჩაზედ, ნოტარის მამიკონიანის კანტორის გვერდზედ, ყაზრო-ვის სახლში.
(30-26) ინსპექტორი საზოგადოებისა ე. ფ. ტარანიოვი.

„ივერია“

1893 წელსაც გამოვა ყოველ-დღე, გარდა იმ დღეებისა, რომელნიც ზედ მოსდევს კვირა-უქმეებს, იმავე შრომან-ძით, რა შრომანძითაც დღე-ღე გამოდის. ფსი განკითხვა:

12 თთით. 10 მ.—კ.	6 თთით 6 მ.—კ.
11 „ 9 „ 50,	5 „ 5 „ 50,
10 „ 8 „ 75,	4 „ 4 „ 75,
9 „ 8 „ —,	3 „ 3 „ 50,
8 „ 7 „ 25,	2 „ 2 „ 75,
7 „ 6 „ 50,	1 „ 1 „ 50,

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ეიორება 17 მან. მეილის წლით. სოფლის მასწავლებელი „ივერია“ მეილის წლით დაემოხათ 8 მან. ტელიოსის გარედ მესორებ უნდა დააბარონ განკითხვა შემდეგის ადრესით: **Тифлисъ, въ редакцію грузинской газеты „ИВЕРІА“.**

თუ ტელიოსში დაკვეთილი გავთი ტელიოსის გარეშე ადრეს-ზედ შესცვალა ვინმე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციაში ერთი მანათი; სხვა ყოველის ადრესის შესცვლაზე—40 კაპ.

თუ თთვის განმავლობაში დაიკვეთა ვინმე გავთი არა მეილის წლით, იმას მხოლოდ შემდგის თთვის პირველ დღიდან გაგზავნი-ბა. განცხადება მიიღება გავთის რედაქციაში.

ფსი განსხვავების დაბარებისათვის:

ა) მოთხოვნა გვერდზედ თითო ჟურ სურათისა 8 კაპ., პირველზე—16 კაპ. უსრულდა ფასისხელად გვერდ 30 მანათი, სოლო პირველი ბეჭდვა—60 მანათი. რაზედ სურათებისს გამოთვარება იმას გა-ღებაზე, რამდენს ადგალისც დააწესა 25 ასო განკითხის ტექსტისა.

ხელნაწერი და საგაზეთოდ დანიშნული წერილები და კარსმანდენები, რედაქციის სახელმძღვანელო უნდა გამოიგზავნოს. მიღებული ხელნაწერები, ან სა-გაზეთო წერილები, თუ საჭიროება მოითხოვს, ან შემოკლებული ან შესწორებული იქნება. არ-დასაბუჯის ხელნაწერებს, თუ ერთის თვის განმავლობაში პატრონებმა არ მოიყიბეს, მეორე რედაქციის ვეღარ მოსთხოვენ.

არა-გვანს მიწერ-მოწერვას არ-დასაბუჯდათ ხელნაწერები-სა და წერილების შესახებ რედაქცია არა ჰქონს უფლებას. პირდაპირ მოლაპარაკებისათვის რედაქცია თავისუფალი იქნება ყოველ-დღე, კვირა-უქმეებს გარდა, პირველ საათიდან სამ საათამდე და საღამომობით 7-დან 8 საათამდე.

რედაქცია ამოფრთხა: კვირებში, საყოფაობისა ქუჩაზე, თვ. გრუხანს-გისუფლს სახლზე. № 21.